

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marție, Joi și Sâmbătă.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiin pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiin, strada Măcelarilor 45.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45.
Epistolele nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Prenumeratiune nouă

la

„Telegraful Român”,

deschidem pe jumătatea a doua a anului 1899, cu prețul din fruntea foiei.

Banii de prenumerațiune se trimit mai cu înlesnire prin asignațiune postală (Posta utalvány — Post-Anweisung). Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul și al poștei ultime, se fie scrise legibil.

Rugăm a grăbi cu trimiterea prețului de abonament, pentru a nu fi nevoiți să întrerupem espedarea ziarului.

Editura „Telegrafului Român” în Sibiin.

Atentatul dela Belgrad.

Precând firul telegrafic prin mijlocirea Sârbiei trimise în lumea mare scirea senzațională despre revoluțiunea din Bulgaria și despre detronarea principelui Ferdinand de Coburg, în stradele capitalei Sârbiei se descarcă patru împușcături asupra exregelui Milan, care și de astădată ca prin minune a scăpat viu.

Atentatul acesta a atras acuma atențiunea lunei asupra lucrurilor din Sârbia, în special asupra persoanei fostului rege Milan, asupra căruia istoria contemporană și-a fost încheiat actele.

După scirile cari au sosit aici de trei zile încôce, atentatul este de caracter politic, învinuiți cu urzirea lui sunt radicalii, dintre cari o mulțime sunt puși în închisore, între cari, conducătorul lor, ambasadorul din Petropole Gruici, a fost degradat din rangul de general, rechemat și pus în închisore.

Ca lucrului să i-se dea toate signaturile senzațiunei, asupra orașului Belgrad și a ținuturilor vecine s'a declarat statariu.

Dacă nu ar fi atâtea semne despre un complot urzit în contra persoanei fostului rege Milan, lumea ar fi aplecată a crede, că are de a face cu un complot comandat din oficiu spre a scôte din noianul uitării persôna regelui Milan și a o pune în planul prim, legând de el viitoare politica a regatului.

Un legion de triste reminiscențe se redesteapă din incidentul acestui atentat asupra regelui Milan.

S'a suit pe tron în urma unui omor al principelui Michail Obrenovici; din considerațiuni de avere s'a căsătorit cu Natalia Kecsko, pe care nu o a putut ferică, din vanitate a purtat rășboiul cu Turcia, unde Serbia a fost total nimicită și materialicesce și moralicesce; tot fără motive a purtat rășboiul cu frații de un sânge, cu Bulgarii, care s'a terminat cu teribila catastrofă dela Piro, care a deschis drumul învingătorului Alecsandru de Battenberg spre capitala Serbiei, în care drum la oprit numai catogorica întervenire a monarhiei austro-ungare.

Mai teribile catastrofe a provocat însă el asupra Serbiei prin scandalul inscenat cu divorțarea de cătră regina

Natalia, și cu răpirea cu forța brutală a fiului ei; prin compromiterea bisericei prin espulsarea metropolitului Michail, prin punerea altui metropolit în contra canónelor bisericesci, apoi prin forțata lor desfacere a căsătoriei, tot atâtea acte violente, cari toate au trebuit să fie desvaliditate după ce și în nefericita de Serbia au întervenit stări normale.

După ce a abdis dela tron între scenării teatrale și a părăsit Serbia, se credea că tinerul regat sub tinerul rege Alecsandru va avea zile senine, ticna cuvenită spre a se desvolta pacinic și a se reculege și materialicesce și moralicesce după atâtea catastrofe.

Presupunerea acesta nu s'a împlinit, regele Milan s'a reîntors în Serbia, a luat comanda supremă asupra armatei și ați Serbia este în stare de asediu, în ajunul unei dictaturi militare.

Evenimentele aceste arată că în peninsula balcanică focul arde în spuză, și el însuflă îngrijiri.

Vis și adevăr.

(=) Concetățenii nostri maghiari sunt cunoscuți ca ômeni ce se amăgesc pe sineși, zugrăvind și toate în colori trandafir și închiidând ochii înaintea acelor stări de lucruri, ce le vâd într'un fel, pe când ei le-ar dori în alt fel. Atunci își închid ochii, și-le închipue cum le doresc și propovăduiesc apoi prin toate trimbițele presei lor, că-s așa, și nu cum sunt. „Maghiarismul se întărește aici, maghiarismul se întărește dincolo. În Ardeal e liniște. Românii, Sârbii, Slovaci, sunt topiți. Marea „Maghiarie” e realitate: naționalități nu mai sunt. Statul e deja național! Chiar în Croația și Slavonia maghiarizarea face progrese admirabile. Acuși ne întindem peste totă peninsula balcanică și până la Marea-Negră!”

Acesta e înțelesul bolnav de optimist al rapórtelor ce se dau zilnic prin presa maghiară, despre „progresele” maghiarizării!

Fată cu acestea e instructiv raportul pe care un Ungur îl publică din Zagrab, în „B. H.” dela 9 Iul. n., raport, căruia îi dă titlul: „Vis și realitate”, și care face ridicol într'adevăr tot optimismul ametit al presei maghiare, pe care îl are, între altele, și despre stările din Croația. Vom da câteva spicuiuri din acel raport. După ce spune că a stat mai îndelung în Zagrab, capitala Croaților, și descrie admirabilele parcuri ce zagrabienii deschid și plantază prin oraș unde numai li-se dă ocaziune, ceea-ce ridică nespus de mult nu numai higiena orașului dar și frumșeta lui, făcându-l chiar fermecător, — Ungurul nostru scrie:

„Zagrab-ul se edifică de câteva decenii încôce, ca, bunăôră, Budapesta. Mereu se deschid piațe nouă, strade nouă, și pe acelea se ridică palate mari, pompôse.

„Iar instituțiunile lui culturale, sunt cu adevărat de model! Museele lor, universitatea, gimnasiul cel nou, liceul de fete, școala de pictură, academia de musică, și o mulțime de alte școle, — toate dovedesc, că Zagrabul face, pe terenul educațiunei publice, progrese mari!

„Croații pun grijă mare și jertfesc mult pentru scopurile lor culturale! **Indeosebi însă pentru edecațiunea națională!** În privința asta și noi (Ungurii) am putea învăța mult dela ei! (Iată o constatare minunată! Când chiar și Ungurii cari numai puțin nu cheltuesc pentru scopurile lor culturale, spun că ar putea învăța încă dela Croații, pe cari îi dușmănesc și persecută, — ce ar trebui să șicem noi Românii? Când vom înțelege odată și noi, că numai prin jertfe mai mari și mai cu largă mână date pentru instituțiile culturale și publice, vom putea pune pe dușmani în respect, precum iată Croații îi pun? Red. „T. R.”)

„Noi maghiarii — urmăză raportul, — ne exprimăm totdeuna cu „dispreț” despre ideile de Mare-Croație (de a fonda un stat mare slav în jurul Croației), și despre apostolii aceluia. „Totule un vis”, șicem. Măcar șicu că nu e vis! Din contră! E amară realitate! Cel puțin pentru noi (pentru Unguri) e atare!

„Noi tot așa credem, că cei ce țin la partidul lui Starcevici, sunt numai o frântură neînsemnată a Croaților. Măcar că nu așa stă lucrul. Eu cutez să afirm, că fie-care patriot croat, e starcevician. Cel puțin eu acestă convingere am primit-o, decând umblu pe pământul Croat. Dela profesorul universitar, până la ultimul țeran simplu, toți sunt următori însuflețiți ai ideii Marei-Croații! Aici fie-care om e politic, fie-care într'colo se nisuesce, ca să lățescă ideea de Mare-Croație! Mare rol jôcă aici în politică mai ales femeile și preoțimea! Iar aceștia hotărăesc foarte mult! Femeile sunt apostolii inteligenței, preoții ai elementului poporal. Frumôsele femei croate iau parte activă la toate sârbările naționale. Și așa de însuflețit strigă la „jivio!” ca ori-ce tineri universitari!”

„Despre activitatea politică a preoțimeii din Croația, se pôte convinge ori-și-cine. De pe amvon ei predică ideile mari croate cu aceeași pasiune, ca și de pe catedră! Și dintr'un loc și dintr'altul, mai ales pe noi (pe Unguri) ne înjură!

Descrie apoi cum odinioră maghiarii ajunseser a se viri bine și prin Croația, și preoțimea era câștigată pe partea lor, — dar s'a produs reacțiunea, și ați acea preoțime e precum o descrie mai sus, — apoi continuă:

„Dar ideile acestea pancroate, fac pe lângă asta cuceriri uriașe nu numai în Croația și Slavonia, ci și în Dalmația, în Bosnia, Hertegovina, ba chiar în Istria și Craina!”

Descriind apoi cum se lucrăză cu sistem pentru câștigarea popórelor acestora pentru ideile croate, — urmăză:

„Dalmația e deja cu totul croată. Tinerii din Dalmația nu mai merg la universitate în Graț ori Viena, ci aprôpe esclusiv la universitatea din Zagrab! Aici apoi cad pe mâni bune! Inhalăză numai idei mari croate. Pe ungur, pe care acasă au învățat din istorie să-l stimeze, aici încep a-l ură! Fiereste, pentru-că în Zagrab e obicei a rupe steagul maghiar și a-l arde pe piațe publice!..

„Tot așa stau lucrurile și în Istria! Istria era, numai nainte cu câteva decenii, aprôpe curat italiană. Ați e în mare majoritate croată!”

Și mai necăjindu-se puțin, și aruncând vina pe partidul lui Starcevici precum și pe guvernul maghiar că suferă în capul bisericeii croate pe vestitul Strossmayer, — închee:

„Din toate acestea putem să vedem într'adevăr limpede, că nisințele naționale a marilor-croați, nu sunt vis, ci realitate!”

Pentru noi astea mai sunt și o dovadă despre — prevederea politică a teribililor „politici” maghiari. Cât se sbat și la câte nu recurg ca să maghiarizeze și Croația, și numai mai ieri ceteam într'o foie o veste trimisă de ceva corespondent „optimist” de prin Croația, că — limba maghiară face progrese mari printre Croați, ! — pe când acest cercetător mai sincer și mai limpede la ochi, iată ce a vâțut și ce spune!

De altfel noi să-i lăsăm pe concetățenii maghiari să se îmbete mereu cu visuri optimiste, — iar noi să lucrăm și noi din toate puterile la întărirea instituțiilor nôtstre culturale naționale, singurele care ne pot procura un viitor, în care să fie recunoscută și vrednicia și tăria năștră, cum ați vedem recunoscută d. e. a Croaților, cari de altfel sunt mai puțini ca noi Românii din acestă țără!

O importantă hotărîre a Curiei reg. din Pesta.

— Dreptul limbei. —

Curia regescă din Pesta a adus de curând o foarte importantă decisiune în chestia întrebunțării limbei materne de cătră partidele interesate, înaintea judecătorilor și a instanțelor superioare, când se tractăză afaceri penale.

Se știe că în afacerile penale, ori-cine are drept a face arătare, deci a porni procesul, fie cu graiul fie în scris, la judecătorii, sau de aparțin tribunalelor, la tribunal.

Un germân, Samuel H... având o astfel de afacere, și nefind mulțumit cu sentința tribunalului înaintea căruia s'a pertratat afacerea, a înaintat recurs la Tablă. Recursul făcându-l el însuși, l'a scris în limba sa maternă, germână. Tabla, mari șovinistă decât se cuvine, a respins simplu recursul, pe cuvânt că nu e redactat în — „limba oficiôsă a statului.” Neîndreptățitul cetățean a recurat și contra acestei respingeri a Tablei, la Curia regescă, și Curia a adus hotărîre de următorul cuprins la apelata neîndreptățitului cetățean:

„Având în vedere, că după praxa legală existentă a procedurii penale, recursurile părților, scurtate în drepturile lor prin hotărîri de ale judecătorilor, în afaceri penale, se pot înainta sau verbal sau în scris; considerând regula de drept, dela sine urmăză, că, partea interesată pôte să-și înainteze recursul său verbal în limba sa maternă, contra decisiunii judecătorilor; iar dacă acest drept este admis a se exercita în altă limbă și nu în cea maghiară, — de acest drept nu are să fie despoiat nimeni, de a-și da recursul în limba sa maternă, dacă de acest drept al său se folosește el însuși, fără a fi reprezentat prin avocat.

„Având în vedere aceste împrejurări — Tabla regescă a sêversit o iregularitate de formă în procedura sa, când a respins recursul nedreptățitului Samuel H. pe motiv că a fost redactat în limba germână. Din acestă considerațiune, decisl Tablei regesci se anuleză, recursul lui H. Samuel se primesce și Tabla regescă e îndrumată

ca în toată regula și în fond se studieze deciziunea tribunalului regesc.

Deciziunea e importantă, căci ea îndrumă judecătorii și instanțele mijlocii, a observa dreptatea și legalitatea față de cetățenii de limbă nemaghiară, fără a-i sili pe aceștia să alerge la avocat și în cauze în cari se pot înșiși apăra, ca unele cauze penale simple, ci îndatorându-le a le petra re cursurile în fond, în merit, și atunci când cel interesat însuși, preot, învățător ori alt cetățean cu carte, și-a scris el singur recursul, fără avocat.

Dela Reuniunea femeilor rom. din Sibiu.

Raportul general

pe anul 1898.

(Încheiere.)

IV. Averea Reuniunii.

În alăturare sub B. avem onorul a prezenta Onoratei Adunări generale bilanțul asupra averii Reuniunii, încheiat la 31 Decembrie 1898, care a fost examinat de o comisiune specială și aprobat de comitet.

Conform acestui bilanț avere Reuniunii a constat la data amintită din soldul casei de fl. 885. 60, și din efecte în valoare de fl. 18,685. —, în suma totală deci fl. 19,570. 60; din această sumă se vine la fondul inalienabil fl. 4,747.20 și la cel disponibil 10,823.40.

A intrat cu fl. 4691.66 peste preliminar. Acestă sporire a venitelor Reuniunii este a se atribui de o parte loteriei și licitațiunilor urmate acesteia, și maritimității institutului „Albina”, care și în anul de sub întrebare a dăruit pentru scopurile Reuniunii suma de fl. 300.

Cu fl. 35. — a intrat mai puțin din taxe și fl. 12.12 s'a spesat mai mult ca ce a fost preliminar. Pentru suma această din urmă ne vom lua voia a cere indemnizare din partea onoratei Adunări generale.

Dimpreună cu bilanțul pe 1898 prezentăm onoratei adunări generale alăturat sub C. și proiectul de buget pe anul 1900 și anume la intrate cu fl. 1800 și eșite cu fl. 1800, arătând un excedent de fl. 76.

V. Balul.

Comitetul s'a ocupat și în anul de gestiune trecut cu chestiunea aranjării unui bal. Dar având în vedere doliul țării pentru asasinarea împărătesei-regine Elisaveta și dispoziția ce a domnit la majoritatea publicului nostru românesc inteligent, a creștut, că e bine a se absta de astădată dela aranjarea lui.

VI. Masa studenților și Bucătăria populară.

Comitetul s'a simțit deobligat a practica și în anul 1898 usul din trecut și a adăuga la activul său acte de binefacere și umanitare, ce nu-i sunt direct preținse în Statute. Societatea națiunilor mai înaintate în cultură desvôltă o activitate intensivă în această direcțiune, ceea-ce îi dovedește importanța deosebită; în urmare se impune și societății noastre, care prin astfel de activitate mai împlinesce și o misiune națională, contribuind la creșterea morală și socială a viitoarei generațiuni inteligente a poporului nostru.

Două instituțiuni sunt în serviciul căroră s'a pus comitetul DVăstre, angajând și pe alți membri devotați ai Reuniunii. Acestea sunt: Masa studenților, întemeiată și susținută de institutul de credit „Albina”, și Bucătăria populară din Sibiu.

Cea dintâi ocrotesc 50 de studenți gimnaziali dela școlile din loc, provădându-i cu prânz corăspunzător și îndemnându-i la observarea de obiceiuri convenabile. Institutul „Albina” a știut să aprezieze totdeauna conlucrarea Reuniunii la conducerea acestei instituțiuni și nu a întârziat a-și exprima mulțămirea sa în general Reuniunii și în special prezidenței noastre, care a luat asupra sa greaua sarcină a purtării socotelilor.

Bucătăria populară din loc este o instituțiune de un caracter mai internațional. Ocrotind ea însă ne arare-ori și conaționali de ai noștri, comitetul și-a ținut de sacră datoriță a nu se retrage nici dela acest serviciu, pentru care magistratul orășenesc i-a exprimat mulțămirea sa, și care prin acest raport se aduce la cunoștința stimabilelor dame, cari au conlucrat.

VII. Membrii Reuniunii.

Dela ultima adunare generală încôce avem de înregistrat înscrierea numai a șapte membri noi, anume: Dr. Ioan David, Vasile Baboe, Camilo Petri, Victor Poruț, Valeriu Uveges, Eugen Vancu și Aurel Zigre, precum și că membrul ajutător cu taxă anuală Dr. Elie Cristea a trecut în rândul acelor membri ajutători, cari au solvit taxa odată pentru totdeauna.

Cu durere ne vedem siliți a Vă anunța, că Reuniunea noastră nici în anul acesta nu a fost scutită de pierderi.

Au decedat, răbind șirurile membrilor, dōmna Elena Popescu n. Petric, care ani de-a rândul a fost membră în comitet și a conlucrat la promovarea intereselor Reuniunii, — și dñii Nicolau St. Șuluț, și Valeriu Bologa, dirigent al filialei „Albina, din Brașov, cari în calitate de secretari ai comitetului au bine-meritat dela Reuniune prin zelul și corectitatea, ce totdeauna au dovedit. Pentru acești valoroși membri ne vom permite la locul său a Vă propune ca să exprimați condolența potrivită.

În prezent numărul total al membrilor este 228; dintre cari membri onorari (în viață): 4, membri fondatori: 7, membri pe viață (în viață): 31, membri ajutători, cari au solvit taxa odată pentru totdeauna: 29, membri ordinari 83 și ajutători 73. S'ar părea că e o diferență în minus față de anul trecut. Acesta provine de acolo, că excepționând categoria membrilor fondatori pe membrii repotași i-am lăsat afară din calcul, ceea-ce până acuma nu s'a făcut.

VIII. Propunerile comitetului.

Supunând acest raport aprețării Onoratei Adunări generale, dimpreună cu adusele, rugăm Onorata Adunare generală să binevoiască:

- 1) a lua spre scire raportul general pe anul 1898;
- 2) a da espresiune regretului pentru decedarea Maj. Sale împărătesei-regine Elisabeta și a patronului Reuniunii Esc. Sale Metropolitului Miron Romanul, și a membrilor Elena Popescu n. Petric, Nicolau St. Șuluț și Valeriu P. Bologa.
- 3) a vota mulțămirea protocolară marimoșilor donatori, în deosebi institutului „Albina”;
- 4) a examina socotelile anului 1898 și a da comitetului absolutoriu, iar dōmnei prezidente a i-se vota mulțămirea protocolară pentru serviciile aduse cu ocaziunea aranjării loteriei;
- 5) a da indemnizare pentru supraerogatul de 12 fl. 12 cr;
- 6) a primi proiectul de buget pe anul 1900;
- 7) a alege comitetul pe un nou period de trei ani; și
- 8) a lua dispoziții pentru verificarea procesului verbal luat în adunarea generală prezentă.

Din ședința Comitetului dela 22 Iunie 1899.

Maria Cosma,
prezidentă.

Dr. I. Beu,
secretar.

Revistă Externă

Impretenire franco-germană.

Un eveniment de mare importanță politică s'a petrecut între Germania și Franca. În 6 Iuliu n. Împăratul Wilhelm al Germaniei a făcut o vizită marinarilor cadeți francezi pe vaporul „Iphigénie”, ce se afla în apele sinului de mare Bergen, lângă țărmul Norvegiei.

Cu acest privilegiu corpul ofiteresc și tineretul francez al vaporului, a primit pe Împăratul cu mari ovațiuni. Din acest incident între împăratul Wilhelm și între presidentul Republicei Loubet, s'a făcut un schimb de depeșe într'un ton cât se poate de cordial. Împăratul numit Franca o „patrie nobilă”, pe soldații ei, „camerași” ai sei; iar Loubet i-a mulțumit, mai cumpătat, ce-i drept, dar totuși cordial. După această Împăratul a ospătat la masa sa atât corpul ofiterilor, cât și pe tinerii cadeți marinari ai Franciei.

Se crede tot mai mult într'o apropiere între cei doi puternici și temuți dușmăni, cari ar putea fi numiți magazia de materii explozive periculoase a Europei. O apropiere între ei, ar mări șansele unei păci îndelungate.

Atentatul asupra regelui Milan

Atentatul în contra regelui Milan s'a sêvêșit în cea mai frecventată și mai frumoasă stradă a Belgradului, în strada Mihail.

Sêra, pe la ôrele 6, pe când regele Milan, cu aghiotantul său Lukici, treceau în trăsură pe acea stradă, se apropie de trăsură un individ cu o petiție în mână! Regele făcu o mișcare să se oprească trăsura. În acel moment, petiționarul trase unul după altul trei focuri de revolver asupra regelui; dōue focuri loviră pe aghiotant, iar al treilea atinse ușor pe rege la umăr. Apoi atentatorul trase asupra lui însuși, rânindu-se ușor la gât. Re-

gele și aghiotantul săriră din trăsură ca să pună mâna pe atentator. Acesta o luă la fugă spre Sava. Trecătorii nu putură pune mâna pe el. Asasinul sări în apă; doi gendarmi reușiră să-l prindă. Regele Milan păstră cea mai desêvêșită liniște și fu aclamat călduros de mulțime. Autorul moral al atentatului e partidul radical, fôrte nemulțumit de prezența și trebile ce le face Milan în țară.

În timpul nopții s'au făcut perchișii domiciliare la fruntașii partidului radical. Au fost arestați aprôpe 35 de inși, și cei mai mulți puși în lanțuri.

Din România

(O mare distincțiune.) Dl Dr. V. Babeș, directorul Institutului de patologie și bacteriologie din București, a primit următōrea scrisōre dela dl profesor Lannelongue, președintele congresului XIII-lea internațional de medicină, ce se va ține la Paris dela 2—9 August 1900:

Domnule și prea eminent confrate!

Cu o fôrte vie satisfacție am onōrea a Vă anunța numirea d-vōstră ca Președinte de onōre al congresului internațional de medicină, care se va ținea la Paris dela 2—9 August 1900.

Sper că primind acest titlu, veți răspunde la așteptarea nōstră și veți binevoi a ne da concursul cu marea d-vōstră autoritate științifică.

Bine-voiți, etc.

Președintele Congresului:
Lannelongue.

Societatea de Teatru la Seliște.

— Convocare. —

„Societatea pentru Crearea unui fond de Teatru național român” își va ținea Adunarea sa generală din êstan în opidul Seliște (comit. Sibiu) în zilele de Duminecă și Luni în 18 (30) și 19 (31) Iulie a. c. cu următōrea programă:

I. Ziua primă, Duminecă, în 18 (30) Iulie: 1.) Președintele va deschide adunarea generală la 10 ôre a. m. 2.) Se aleg 2 notari pentru ședințele adunării. 3.) Secretarul va ceti raportul comitetului societății asupra lucrării sale dela adunarea generală din urmă. 4.) Se alege o comisiune de 5 membri pentru propuneri și raportul comitetului se predă acestei comisiuni spre examinare. 5.) Casa-ful societății va ceti raportul despre starea casei cu sporul dela ultima adunare încôci și peste tot despre avere societății. 6.) Se va alege o comisiune de 5 membri pentru examinarea raportului casarului. 7.) Se va alege o comisiune de 5 membri, cari în înțelesul § 4 din statutele societății vor câștiga membrii fondatori. ordinari și ajutători, pentru societate. 8.) Se vor ceti discursuri corăspunzătōre scopului Societății sau de altă materie literară, ce sunt a se insinua președintelui înainte de adunare. 9.) Președintele va închide adunarea.

II Ziua a dōua Luni, în 19 (30) Iulie: 1.) Președintele deschide ședința și protocolul ședinței precedente se va ceti și autentică. 2.) Raportul comisiunii pentru câștigarea membrilor noi. 3.) Raportul comisiunii asupra socotelilor casarului. 4.) Raportul comisiunii asupra raportului comitetului societății și insinuarea propunerilor în interesul fondului. 5.) Se va decide locul și ziua adunării generale pentru anul 1900. 6.) Intregirea comitetului. 7.) Se va alege o comisiune de 3 membri pentru autenticarea protocolului din ședința II. 8.) Președintele va închide adunarea.

Invităm la această adunare generală a societății pentru crearea unui fond de teatru național român, pe toți membrii fondatori, ordinari și ajutători ai acestei societăți, precum și pe toți binevoitorii ei și sprijinatorii culturii românesce.

Din ședința comitetului ținută în Brașov la 23 Iunie (5 Iulie) 1899.

Ioșif Vulcan m. p. Vasile Goldiș m. p.
președinte secretar

Scrisōre din Gherla.

Foc mare în Sic; — Stări morale decădute printre Ungurii reformați,

În 18/30 Iunie a. c. un mare foc a erupt în comuna Sic din com. Solnoc-Dob., care în timp de 6 ôre a prefăcut în cenușă și scrum 111 case cu tōte edificiiile economice și cu tōte ce s'au aflat întrênsele, s'a aflat prin curți și prin grădini. Chiar și o mulțime de pomi au ars. Dar ce e mai dureros este împrejurarea că au cădut jertfă și doi copilași, o mare mulțime de bucate și animale de casă. Absolut nimic n'a putut fi scăpat, așa că nenorociții au rēmas total pe stradă, adăpostindu-se acum prin pivnițe și pela rudeni și alți ômeni de inimă. Tōte casele și supraedificatiile economice fiind acoperite cu troscie, și suflând vânt și fiind și căldură, focul s'a estins în o repeziune înfiorătōre. De stins nici vorbă n'a putut fi, căci de fântânile de prin curți nici apropiu nu s'a putut, iar valea era sēcă total.

Partea arsă a comunei, (Strada de cătră Bonțida și cea de cătră Giulatele) nu represintă altceva decăt ruine și cenușă. E înfiorătōre vedenia urlōlor cari ca nisce stafii se ridică în aer, gōle și înegrite ca de păcate.

Mult a fost împedecată stîngerea și localizarea focului prin împrejurarea, că ômenii erau duși departe la lucrul câmpului, parte la tērg la Bonțida.

Asigurați încă au fost fôrte puțini și numai până la sume bagatele. Au grăbit cu ajutōre proprietarii mari din loc și vecinătate, dând bucate și bani.

Miseria mai îndepărtată o micșorēză mult împrejurarea, că focul s'a întēplat înainte de culesul de pe câmp, și marea majoritate a celor arși sunt economi cu stare bună, cu sēmēnături multe și frumoșe la câmp, vii, vite etc.. Paguba se socotesc ca la 250000 fl. Intre cei arși sunt și vre-o 4 familii române papistașe, vre-o 5 familii maghiare papistașe, iar celelalte magiare reformate. Puținii români ortodoxi locuiesc într'alte părți ale comunei.

*

A patra și după nenorocire prin foc a comunei Sic, trecēnd eu pe acolo și vorbind cu unii fruntași din comună, mi-s'au spus lucruri fôrte triste despre stările morale ale populațiunii de acolo, așa încât nenorocirea această prin foc, se consideră ca o bătae alui Dșeu pentru fărădelegile ei.

În deosebi batjocorirea celor sfinte este fôrte lătită între populațiunea reformată. Intre altele am auđit, că înainte tocmai cu 40 de ani iar a ars partea această a comunei între împrejurările următōre. Era tocmai în ziua de Sânzienile nōstre (24 Iunie: Nasc. lui Ioan Botezătorul). O femeie maghiară reformată făcea foc în cuptoriu ca să cōcă pâne. Vēdēnd această o femeie română, o a făcut atentă să nu i-se întēemple vre-o nenorocire. Femeia: maghiară reformată îi răspunde însă cu suris. Nu mi-a face nimic Ioan Botezătorul vostru, căci îi voi face și lui un palanețiu (turtă cōptă în cenușă ferbinte). Dicēnd acestea, îi sare o schinteie pe șurt și luând foc, iese la fântână să și-l stingă. Dar până a umblat pe afară, focul din cuptor bobotindu-se prea tare, a aprins hornul și casa și a ars tōtă; de aci focul a trecut în vecini, iar de aci mai departe până ce a prefăcut în cenușă tōtă partea comunei, care și acum a ars.

Alt cas, În anul acesta eșind papistași cu procesiune la Ziua Domnului, un fruntaș reformat se dice, că-și reținea coreligionarii dela procesiune cu cuvintele: Ce umblați după credințe deserte! Și bătaia lui Dșeu iar n'a remas.

Tot cu această ocaziune m'am convins și despre o altă scădere a acestei populațiuni. Unul dintre cei arși, (maghiar reformat,) țēran, om fôrte bogat și căruia i-a remas nedistrus de foc un magazin cu mai multe mii de merțe de bucate, striga pe ulițe străinilor în gura mare, că lui nu-i dă nimeni nimic și pierde de fōme. Magazinul îi era zidit din pētră și provădut cu țși și oblōne de fer, așa că numai coperișul a ars. Tot despre acest bogat zgârcit se dice, că numai cu dōue zile înaintea focului își elocase la o bancă 40,000 fl.

Mulți dintre cei arși acum petrec prin crîșme, în loc să-și vadă de cap. Se vede, că totuși le-au ramas câte ceva, ca să aibă pe ce — bea! Dar atunci nu umble după colecte și după împrumuturi fără camătă. Și antistia comunală să grijască bine, ca numai cei vrednici să capete astfel de ajutoare, căci altcum publicul nu va da nici unde trebuie, nesciind cine e vrednic și cine nu e vrednic de ajutor.

Intre casele arse este și una dintre cele două scole de stat elementare. Focul se vorbește, că a isbucnit din negrija unei femei, care ardea focul în cuptor ca să cociască pâine. Fiind urloiu de scânduri de brad și casa acoperită cu trestie, a luat foc. Alții dic, că servitorii dela aceeași casă s'au fîie de vină, căci au umblat cu sugări aprinse încărcând gunoii dela grajduri. Cercetarea cauzei focului și conscrierea dauneie în curgere. Putem învăța multe din acesta nenorocire.

Cor.

Incheierea anului școlar

în Seminarul „Andreian“.

Ca de obicei s'a ținut încheierea anului școlar în ziua sfinților apostoli Petru și Pavel. Dimineața s'a oficiat sfînta liturgie din partea directorului seminarial Dr. Remus Roșca, la finea căreia s'a cetit rugăciunea de mulțumită pentru ajutorul dat de Dumnezeu la împlinirea unui nou an de muncă pe terenul învățămîntului.

După serviciul divin s'au întrunit toți elevii în frunte cu corpul profesoral în sala cea mare a noului edificiu sem., unde s'a prezentat și înaltpreasfințitul nostru Archiep. și Metrop. Ioan, însoțit de membrii consist. prezenți în Sibiu și de alți onorațiori. Elevii au intonat imediat „Bine ești cuvîntat...“, după care profesorul D. Cosma a rostit un frumos discurs, în care — făcînd o fugitivă privire asupra momentelor mai însemnate din anul expirat, bineventeză pe I. P. Sa în mijlocul tinerimei, a cărui părinte este și insistă apoi mai pe larg asupra datorințelor, ce se impun tinerimei și termină cu un condensat esposeu-program, care pururea va trebui să stea înaintea ochilor celor chemați a fi conducătorii poporului.

În fine adresază cuvinte de mulțumită la adresa I. P. Sfințitului, „care și dela scurta sa petrecere în noua înaltă dignitate a sciut cucerii inimile tuturor prin zelul neobosit și interesul viu ce-l arată și desvîlță întru înaintarea tuturor instituțiilor noastre culturale și în special a acestui seminarium.“ Ultimele cuvinte ale vorbitorului au fost ascultate de toți în picioare și acoperite de vîile strigări de „Să trăiască“, la adresa capului bisericeii noastre.

După acesta a cetit a directorului seminarial rezultatul ultimei conferențe profesorale, indicînd numărul repetenților și a celor avisați la emendarea calculelor din unul sau mai multe obiecte.

Se ridică apoi I. P. Sa și mulțamește corpului profesoral pentru ostenelele împreunate cu instruirea tinerimei în cursul acestui an, indicînd că de ar-fi prezenți părinții trușesci ai tinerimei întrunite aici, de-sigur s'ar simți datori a-i mulțami ei pentru toate câte le-au făcut întru cultivarea lor, așa însă, ca părinte sufletesc al tinerimei fi mulțamește I. P. Sa rugându-l ca în interesul progresului general să continue și în viitor munca grea pentru înaintarea culturalei, fiind siguri, că și aceia dintre elevii lor, cari pôte aji încă nu-și pentru ași da spiritul recunoștinței față de profesorii lor, vor veni la acesta convingere, când vor ajunge la deplină maturitate și atunci vor binecuvînta numele acelora, cari au ostenit și muncit pentru desvoltarea și înmulțirea cunoștințelor lor, atât de necesare pentru asigurarea unui traiu cinstit și mulțamit.

Nimic mai adevărat, decât aceste cuvinte ale Eminenței Sale, pentru-că după gîsăa unui poet german:

„Nichts ist hehrer, als ein Lehrer,
„Der ein Vater ist, nicht des Fleisches und
des Geblüthes,
„Sondern des Geistes und des Gemüthes.

Apoi se adresază cătră tinerime cu o vorbire mai lungă, însuflețită și isvorită din dragostea, ce se destăpă în inima părintelui, când acesta dă povețe filor, ce se depart de casa sa și întră în virtețul greului vieții.

I. P. Sa accentuează sublimitatea chemării preoțesci și învățătoresci făcînd comparație cu celelalte cariere ale vieții, de cari se deosebesce în măsura în care sufletul este superior trupului, căci desvoltarea sufletului în proporție și armonie cu puterile fizice este obiectul preocupărilor lor.

Arată că și după terminarea cursurilor formale trebuie să se ocupe cu studiul și cu lucrurile, menite a-le ajuta împlinirea oficiului ales, căutînd a înțelege rostul și scopul lui. Cu tact și înțelepciune să caute învățăturile necesare și din întîmplările vieții, căci „lumea e școala cea mare, școala? e un început“. Pe lângă muncă intensivă, să caute a fi petrunși de vocațiunea, de chemarea carierei de dascăli ai poporului, căci fără vocațiune nici pe jumătate nu-și pôte omul împlini datorințele oficiului. Această vocațiune se va desvolta în sufletul lor cu atât mai mult, cu cât vor nisui a petrunde mai tare în înțelesul carierei preoțesci și învățătoresci, abstragînd idealul, care formeză cuintesența aceleia. Acest ideal trebuie să-l aibă pururea înaintea ochilor, și atunci mai cu zel vor stărui întru îndeplinirea datorințelor și ridicarea poporului încreșt conducerii lui. Le recomandă conșciențiositate în munca lor, arătîndu-le, că sörtea lor este strîns legată de sörtea poporului. Dela înaintarea, ridicarea poporului în bunăstare, și cultură, în toate cele bune, atërna și vaza, și bunăstarea și înaintarea lor proprie.

Dar să nu considere cariera lor de un simplu mijloc de traiu, căci atunci degradază ușor într-o simplă meserie, ci să se considere de apostoli, despre cari ăice scriptura „cel ce face și va învăța, acela mare se va chema întru împărăția Domnului“. Drept resplătă a ostenelelor lor să nu considere numai recompensa materială, de noi neînsemnată, ci mulțămirea sufletescă, de a contribui la înflorirea bisericeii și neamului și la promovarea în toate cele bune a cetățenilor patriei noastre, de care ne lăgă întreg trecutul părinților nostri, de 2000 de ani. La fine împloră ajutorul lui D-șeu asupra activității celor ce vor întră în curînd în practica vieții și împărțășesce tuturor archipărintescile binecuvîntări.

A mai urmat o rugăciune „Sara“ cântată de corul seminarial sub conducerea profesorului G. Dima, după care între aplausele frenetice la adresa Eminenței Sale metropolitului nostru, carele plecă, declară directorul seminarial anul școlar 1898/99 de încheiat.

Deca.

NOUTĂȚI

Nunta din Cetinje. În 27 a lunii curente, va fi în Cetinje cununia prințului moștenitor munteneș, Danilo, cu principesa Jutta de Meklemburg-Strelitz. Se fac pregătiri febrile și mari. Sărbările vor ținea trei zile. Se contéză că vor fi față peste 20,000 oșpeți din toate părțile principatului, spre a face ovații nouă perechi.

Fratele Țarului, a murit. George, marele Principe moștenitor de corună rusescă, a murit la 10 Iun. în Abas-Thuman. Era de 28 de ani, bolnav de mult de oftică. — La curtea rusescă domnește ore-care nedumerire, că cine să fie următorul moștenitor, căci Țarul n'are decât fete, trei. Ar fi să urmeze fratele său mai tinăr, Mihail Alesandrovici, de 21 de ani, dar unii vorbesc de unchiul Țarului, marele principe Vladimir, om în vîrstă de 52 ani.

Mandatul de la Ceica va fi, apröpe sigur, a dlui Dr. Victor Cupșă, concipist în ministeriu. Densul a și cutreerat satele din cercul electoral, și, spun foile maghiare, „a fost pretutindeni primit cu simpatie“. S'a întors la Pesta, și acum o „deputație“ va merge să-l... röge să primescă candidatura, (pentru care mai întăiu densul a făcut „vizitele necesare“.) După asta va merge în curînd să își ție vorbirea program.

Să auzim!

Dar bisericeii. În ajunul zilelor învierii Domnului, parochul Laurențiu Ciorbea, a procurat și donat pe sama santei noastre

bisericești din Sălcuța-de-jos, (protopresbiteratul Lupșei) o frumoasă cădelniță de argint de China în preț de 20 fl. v. a. Pentru care faptă creștinescă bunul Dumnezeu să-i dăruiască sănătate și viață.

Prin stăruința și rezultatul unei colecte făcută tot de d-sa, s'au procurat anul trecut pe sēma sîntei noastre biserici un Liturgier cu litere latine în preț de 4 fl., un Aghiazmatar 2 fl. 75 cr., iar în anul acesta „Cuvîntări bisericești“ de Dr. G. Popoviciu 1 fl. 50 cr. și „Semințe din agrul lui Christos“ de Z. Boiu 1 fl. 50 cr.

D-șeu să-i ajute să mai facă lucruri bune!

„Un sălcuțean“.

Asociațiunea la Poplaca. Duminecă Despărțămîntul IV. (Sibiu) al Asociațiunii și-a ținut adunarea la Poplaca. Fiind Poplaca comună mare, cu ömeni cu stare bună, au mers din Sibiu: directorul despărțămîntului P. O. D. Ioan Păpău, secretarul Dr. E. Cristea, casarul: Ștefan Stroia, apoi dnii: P. Cosma, Mat. Voileanu, Dr. N. Vecerde, Dr. Vas. Bologa, Vas. C. Osvadă, Ioan Moța, L. Negrilă, precum și 10 tineri din seminarium „Andreian“, cari să înalte nimbul adunării prin cîntare în cor bisericesc. Durere, pecăt de cu drag și cu dor de a sërba o sərbătore culturală cu poporul poplăcean, au mers toți acești domni, pe atât de rēu înțelegi au fost ei de popor! Adunarea a fost fôrte slab cercetată. Poporul n'a arătat interes pentru ea. Din două disertații numai una s'a cetit, a dlui Ioan Moța, o frumoasă temă populară despre „Fântănila fărmece“ a satelor, sub cari a înțeles bibliotecile populare cari ca niște fântăni fărmeceate să atragă la ele poporul spre a-și adăpa sufletul cu știință, — a două disertație, a dlui V. C. Osvadă, despre „Insoțirile economice“, temă cu multe învățături folositoare și bine arangate, a trebuit lăsată din program, din lipsa de interes a poporului căruia avea să sune. Frumoasă masă comună ce a urmat, n'a putut înalta sufletele. Din lipsa de spațiu, raport în alt număr.

Dreyfuss în Italia. „Tribuna“ din Roma are informația, că Dreyfuss, după liberarea sa, nu va merge să trăiască în Elsația, precum se spunea, ci se va retrage în Italia.

Infrumșetarea Sinaiei și ținutului ei. Din Sinaia primim următorul avis: Societatea carpatină „Sinaia“, fondată la 1893, în scop de a construi poteci și pavilöne pe munți pentru înlesnirea excursiunilor și adăpostirea turiștilor, prin lucrările efectuate la grottele dela schitul „Peștera“ și pe munții din jurul Sinaiei, a făcut accesibile multe poștiuni încântătoare în frumșei naturale, legate între ele prin drumuri și poteci. La grotte a instalat un agent și conductorii necesari, și a aranjat un mic bufet. Un drum pentru cai, pornește acum dela „Captarea Apeilor“ (Sinaia), trecînd pe deasupra sursei Peșelui, urcă la vîrf, pe Peatra Arsă, în direcția Caraimanului. Alt drum de asemenea, plécă din Poiana Reginei (Stăna regală) spre vîrf. Ear' pe peptul muntelui „Caraiman“ s'a construit o frumoasă casă carpatină cu mai multe încăperi pusă la dispozițiunea excursioniștilor, legată cu gara Bușteni, prin drumul de picior construit pe „Valea Fetei“ peste sgomotoșele cascade ale mîndrului Caraiman. Totasemenea s'a pus în circulare și drumul nou care lăgă schitul Peștera cu Sinaia și cu noua stațiune carpatină Caraiman (Bușteni). Alte drumuri și stațiuni nouă sunt în studiu.

Viriliștii români în comitatul Clujului. E interesant, ca să nu ăicem trist, să arunci o privire preste listele membrilor în congregațiile comitatelor nostre ardelenene. Pline sunt acelea de gem, de „viriliști“ jidani și unguri, cari decid apoi asupra sorții populațiunii și dispun de averea ei, aruncîndu-o în contribuții, cât nu mai încap, fiindcă poporul în marea lui majoritate, e — român, pentru care deci ei nu pot avea inimă. De exemplu în comitatul Clujului întră 168 de membri viriliști, și între aceștia știți căți Români sunt? — 14! Deci nici 10% !.

Cei 14 sunt: Dr. I. Popescu adv. Reghin; Teofil Hossu, propr., Mociu; Gall, propr.

Székelyó; Mih. Orbonaș, adv. Reghin; Ioan Moldovan, preot, Catona; Ioan Papp, preot, Marotlaca; Ioan Bozac, preot, N. St. Mihai-telca; Iul. Coroian, adv. Cluj; Iuliu Hossu secretariu ministerial, Pesta; Lud. Simon, propr. M. St. Georgiu; Petru Russ, preot, M. Checiad; Alecsă Bidan, propr. Sava; G. Domșa propr. Georgiu; Teodor Iustian, medic. U. St. Pefru. — Și mai sunt 30 de suplenți, între cari — 3 Români. Splendid!

Viriliștii români în com. Turda.

Și mai strălucit stăm la Turda, unde între 154 de viriliști la comitat, avem — 7 Români: Dr. I. Popescu, adv., Mih. Orbonaș, adv., Patriciu Barbu adv., Ios. Popescu, propr., Galacteon Șagău, protopresb., — toți din Reghinul-săsesc, apoi Dem. Vicsin. propr. Nieredteu, și I. Meier, prop. Toplița! Atât!

Știri despre Andrée. În apropiere de Islanda s'a aflat zilele trecute o scrisöre, despre care se crede că ar fi scrisöreă din urmă a lui Andrée. Pe o pagină a scrisorii e desemnata charta regiunilor de la polul nordic. După o studiere temeinică a acestei hărți, specialiștii au aflat, la gradul 82 latitudine nordică, cuvîntul scris legibil „Cursă“ din care se pôte ști direcțiunea cursului balonului, adecă: spre Nord Ost. Din acesta constatare se pôte da cu socotă că Andrée a ajuns fôrte apröpe de polul nordic.

Notiță Literară

Au apărut de curînd și am primit la redacție:

„Anuarul II. al Societății pentru crearea unui fond de teatru român“, pe a. 1898—99. Cuprinde un raport pe larg despre adunarea gen. de anul trecut la Hațeg; Discursul președintelui, disertația de Sextil Pușcariu; „Mișcarea teatrală la noi în 1898“ de V. Goldiș; apoi: Biografiile membrilor fundatori, cu fotografiile lor: Dr. Al. de Mocsonyi, Ios. Vulcan, Ioan Vancea de Butăsa, Metropolitul Miron Romanul, Episcopul Ioan Popasu, Antoniu Mocsonyi de Foeni, Metrop. I. Meșianu, Epp. N. Popea, T. Cipariu, Vincențiu Babeș, Ioan Păpău, Dr. Aur. Maniu, apoi rapörte, procese verbale, voci de presă și consignarea membrilor. — Anuar fôrte interesant.

„Societatea academică română din Berlin“, Statutele și regulamentul ei, istoricul, activitatea, membrii și fondurile societății. Raport conducătorilor ei. Vom da o schiță a broșurei, care arată că frații nostri din Berlin, deși puțini, țin să se afirme ca atari și să constituie în chiar societate.

„Românii Săceleni“, cauzele decădenței lor economice și mijlocele de îndreptare. Disertațiune de Ioan I. Lăpădat, tipărită de „desp. Brașov al Asociațiunii“. Broșură vrednică a fi cetită și în alte părți, nu numai în Săcele.

„Românul în sat și le öste“, apreciat din cantecele lui populare, — de I. Pop Reteganul, 15 cr. Broșurică de 96 pagini cu poesii populare, legate de olaltă cu explicații de autor.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcțiune“, dl Alfred Kormos, trad. de Const. Pop, funcționar la „Albina“. Carte fôrte importantă pentru membrii din direcțiunea tuturor institutelor de bani și a ori-cărör societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

„Raportul camerei de comerț și industrie din Brașov“, prezentat Ex. Sale dlui ministru de comerț r. u. asupra situațiunii economice din districtul ei, în 1898. Brașov. Proprietatea camerei.

Rapörte școlare.

„Anuarul 35 al gimnasiului mare public român de religiunea gr.-or. din Brașov“, al școlilor reale și centrale primare, pe al 49-lea an școlar: 1898/99, publicat de Virgil Oniș, director. Vom reveni asupra lui.

„Răpörtul al 36-lea despre gimn. fundatiional din Năsăud pe 1898/9, publicat de Ion Gheție, dir. substituit, românește și ungurește.

[108] 1—2

Licitațiune.

În 11/23 Iulie a. c. la 2 ore p. m. se va ține în edificiul școlii din Ludoșul-mare, tractul Mercurei, licitațiune publică minuendă, pentru darea în întreprindere a lucrului măestrului zidar și bărdăș, la noua școală ce e a se zidi.

1. Prețul strigării pentru lucrul măestrului zidar e 2440 fl. 17 cr., iar pentru lucrul măestrului bărdăș 747 fl. 79 cr.

2. Doritorii de a licita sunt datorii a depune înainte de a licita un vadiu de 10%.

3. Ofertele în scris instruite în totă regula, au să între la subscrisul până la 10/22 Iulie.

4. Condițiunile și informațiunile mai de aproape se pot vedea la subscrisul.

Ludoșul-mare, 11 Iulie n. 1899.

Pentru comisiunea de clădire:

Ilie Pop,
paroch gr.-ort.

[107] 1—3

CONCURS.

Pentru edificarea unei nouă biserici în parochia gr.-or. Hașfalău, se va ține o licitațiune minuendă la 11/23 Iuliu a. c. în școla confesională din loc, precis la 2 ore d. a.

Prețul strigării 3800 fl. v. a.

Atât planul cât și preliminarul de spese se pot vedea la oficiul parochial în loc.

Doritorii de a întreprinde edificarea biserice, au să-și înainteze ofertele provădute cu vadiu de 10% până la 12 ore a menționatei și la oficiul parochial, sau prezentându-se în persoană înainte de începerea licitațiunii. Hașfalău, în 2/14 Maiu 1899.

Nicolau Doctor, Ioan Morariu,
președinte. notariu.

Vădută!

D. Moldovan,
protopop.

Ad Nr. pp. 283—899. [97] 1—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroch în parochia de clasa III-a din Agribiciu, cu filia Căpușul-mare, din protopresbiteratul Clujului, prin acesta se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Emolumentele împreunate cu acest post, dau un venit anual sigur de 408 fl. 20 cr.

Doritorii de a reflecta la acest post, au a-și așterne suplicile de concurs, în terminul sus indicat, subscrisului, fiind instruite conform normelor în vigoare, și a se prezenta la biserică în vre-o Duminecă sau Sărbătoare, în durată concursului, ca să-și arete desteritatea în cele rituale, și ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, 2 Iunie 1899.

Oficiul protopresb., în conțelegere cu comitetul parochial concertent.

Tuliu Roșescu
protopresbiter

Nr. 287—1899. protopresb. [99] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea celor trei posturi învățătoresci dela școla confesională gr. or. română elementară din Sighișoara, se publică concurs cu terminul de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Pentru învățătorul clasei I. salariu anual de 300 fl. și anume: 206 fl. din cassa alodială în rate lunare decursive, iar restul din repartițiune; cuartir gratuit în edificiul școlii și lemne necesare de foc.

2. Pentru învățătorul clasei a II. salariu anual de 300 fl. și anume: 235 floreni din cassa alodială în rate lunare decursive, iar restul din repartițiune, cuartir gratuit în edificiul școlii

și lemnele necesare de foc, plus trei stângini de lemne de stejar în natură.

3. Pentru învățătorul clasei a III. salariu anual de 300 floreni, și anume din cassa alodială 275 floreni în rate lunare decursive, iar restul din repartițiune, plus 40 florini relut de cuartir și șese stângini de lemne — trei de fag, trei de stejar, — în natură.

Refectanții la aceste posturi cu îndatorirea a prevedea instrucțiunea scolarilor dela 6—12 și celor dela 12—15 ani, — și a ține în mod perondător, în Dumineci și Sărbători, strănă în biserică, — să-și așternă petițiunile concursuale înstruite conform normelor în vigoare, subscrisului Oficiu protopresbiteral, până la terminul indicat, cu îndatorirea a se prezenta sub durată concursului în vre-o Duminecă sau Sărbătoare în biserică din loc, spre a-și arăta desteritatea în cele rituale.

Sighișoara, 14 Iunie 1899.

Oficiul protopresbiteral greco-orient. al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetul parochial concertent.

Dimitrie Moldovan
protopop.

Nr. 251 protop. 1899 [100] 1—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante din comunele bisericesci mai jos însemnate, protopresbiteratul Mediașului, se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în diarul „Telegraful Român.”

1. Brateiu, cu salariu anual de 300 fl. v. a. solviți prin repartițiune dela popor, cuartir natural și lemnele necesari pentru foc.

2. Curciu, cu salariu anual de 300 fl. solviți prin repartițiune dela popor, cuartir natural și lemnele necesari pentru foc.

2. Erneasăsescă, cu salariu anual de 300 fl. solviți prin repartițiune dela popor, cuartir natural și lemnele necesari pentru foc.

4. Frâua, cu salariu anual de 300 fl. solviți prin repartițiune dela popor, cuartir natural și lemnele necesari pentru foc.

Concurenții au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor din vigoare — până la terminul sus indicat, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Mediaș, 9 Iunie 1899

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Mediașului, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Romul Mircea
protopop

Nr. 245—899 [101] 1—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci dela școlele gr.-or. elementare din parochiile mai jos însemnate, în tractul protopresbiteral al Orăștiei, prin acesta se escrie concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

Acmariu, cu salariu de 300 fl. din repartițiune pe popor, cuartir și lemne de foc. Școla și cuartirul luminat.

2. Beriu, cu salariu de 300 fl. v. a. Acest salariu se capătă din cassa biserice, Beriu 210 fl. v. a., și dela comuna Serca, din alodiu 90 fl. v. a. Școla proprie, cu cuartir și lemne de foc.

3. Dâncul-mare, cu salariu de 300 fl. din repartițiune pe popor și din pășunatul comunal. Cuartir și lemne de foc.

3. Dâncul-mic, cu salariu de 200 fl. repartițiune pe popor și 100 fl. ajutor cerut din partea comunei bisericești. Școla închiriată cu cuartir și lemne de foc.

5. Ludești-Costești, cu salar de 300 fl. din repartiție și pășu-

natul comunal. Școla proprie cu cuartir și lemne de foc.

6. Măgura, cu salariu de 300 fl., 200 fl. repartiție pe popor și 100 fl. ajutor ce se cere din partea comunei bisericești. Școla închiriată, cu cuartir și lemne de foc.

7. Mărtinești, cu filia Tormaș, cu salariu de 300 fl. din repartiție pe popor. Școla proprie, cu cuartir și lemne de foc.

8. Petreni, cu salariu de 300 fl., 200 fl. repartiție pe popor și 100 fl. ajutor ce se cere prin comuna bisericească. Școla proprie, cu cuartir și lemne de foc.

9. Pișchint, cu salariu de 300 fl. din arênda pământului școlar și repartiție pe popor. Școla proprie frumoasă, cu cuartir și lemne de foc.

10. Romoșel, 1 post la cl. I-a cu salariu de 300 fl. din cassa biserice, cuartir și lemne de foc. Școla proprie foarte frumoasă.

11. Sibișelul-vechiu, cu salariu de 300 fl. din cassa biserice, cu cuartir și lemne de foc. Școla proprie.

12. Sibot (Alkenyér), 2 posturi cu salariu de câte 300 fl. din cassa biserice, cu cuartir și lemne de foc.

13. Tămășasa, cu salariu de 300 fl., 240 fl. din repartițiune pe popor și 60 fl. ajutoriu ce se cere din partea comunei bisericești.

14. Vaidei, 1 post la clasa II. cu salariu de 300 fl. din cassa biserice, cu cuartir și lemne de foc.

Doritorii de a ocupa vre-unul din aceste posturi, au a-și așterne petițiunile instruite conform legilor în vigoare la subsemnatului oficiu protopresbiteral, în terminul deschis, de unde se pot lua și informări mai deaprobe cu privire la fiecare post.

Orăștie, 14 Iunie, 1899.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Orăștiei, în conțelegere cu comitetele parochiale.

Vasiliu Domșa,
protopresbiter.

Nr. 276. [103] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor învățătoresci vacante la școlele din comunele mai jos însemnate, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Telegraful Român.”

1. Lancrâm, două posturi, fiecare cu salar anual de 300 fl., cuartir și grădină.

2. Răhău, două posturi, fiecare cu salar anual de 300 fl., cuartir și grădină.

3. Pianul-de-sus, două posturi, fiecare cu salar anual de 300 fl., cuartir și lemne de încălțit.

4. Pianul-de-jos, două posturi, fiecare cu salar anual de 300 fl., cuartir, grădină și lemne de încălțit.

5. Șugag, două posturi, cu salariu câte de 300 fl. și lemnele trebuincioase de încălțit; învățătorul clasei prime va avea cuartir și grădină în natură, iar celalalt va primi pentru acestea relut în bani 70 fl.

6. Daia, două posturi, fiecare cu salar anual de 300 fl., cuartir și lemne de încălțit.

7. Vingard, două posturi, fiecare cu salar anual de 300 fl. cuartir și lemne de încălțit.

8. Cióra, cu salar de 300 fl., 10 fl. pentru cuartir și lemne.

9. Răchita, cu salar de 300 fl., cuartir și lemne.

10. Deal, cu salar de 300 fl., cuartir și lemne.

11. Căcova, cu salar de 200 fl. dela comuna bisericească și 100 fl. dela stat, cuartir și lemne.

Cei cari vor ocupa posturile acestea, sunt datorii a ține Dumineca și sărbătorea strănă și a cânta cu copii în biserică.

Concurenții, dela cari se cere a se prezenta poporului în biserică spre a-și arăta desteritatea în cântări, au să-și așternă cererile instruite conform normelor în vigoare, în terminul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Sebeș, 18 Iunie 1899.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Sergiu Medean,
protopresbiter.

Nr. 13383
I. 1899.

[106] 1—1

Publicațiune.

Pentru asigurarea clădirii secției kilometru 0.9—5 a drumului municipal Cristian—Orlat—Seliște, se va ține în 18 Iulie n. 1899 la 10 ore a. m. în sala de consultare din palatul comitatens, o pertractare cu oferte închise.

Doritorii de a întreprinde această lucrare, sunt provocați să-și subșternă ofertele referitoare la întreprinderea efectuiri acestei lucrări până la 9 ore a. m. a zilei fixate, la vice-comitetele comitatului. Oferte întrate mai târziu nu se vor considera.

Ofertele trebuie să fie închise, sigilate și provădute cu vadiul de 5% computat după suma preliminară cu 99.60 fl. 90 cr. —

Operatul tehnic și condițiunile referitoare la lucrarea din cestiune, se pot vedea la oficiul de construire reg. ung. din Sibiu, în orele de oficiu.

Sibiu, în 6 Iulie 1899.

Reissenberger,
vice-comite.

„Concordia“

Societate comercială pe acții — Sibiu.

pune în vânzare

un vin escelent

garantat curat, cu prețul de

40 cr. litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale.

[86] 8—12